

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
23 oktober 2023 (mondelinge uitspraak 12 oktober 2023)

Zitting: 12 oktober 2023 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ....
De mondelinge behandeling heeft via beeld- en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtnummer: KC 2023 – 061

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klager stelt dat de formele vereisten van de Wvvgz niet worden nageleefd.
2. Klager stelt dat de materiële vereisten ten aanzien van depotmedicatie alsmede tweewekelijkse gesprekken niet worden nageleefd.

Klager verzoekt om een schadevergoeding.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 6 oktober 2023 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen.
- Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 9 oktober 2023 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Op 9 oktober 2023 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 12 oktober 2023.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 11 oktober 2023 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 12 oktober 2023 plaatsgevonden.
- De beslissing, zie punt 7, is op 13 oktober 2023 aan klager, aangeklaagde en pvp meegedeeld (telefonisch of per email).
- De klager is in de gelegenheid gesteld om zijn verzoek tot het toekennen van schadevergoeding toe te lichten en de pvp heeft dit toegelicht in zijn brief van 16 oktober 2023.
- De zorgaanbieder is op de hoogte gebracht van de gegrondheid van de klacht en heeft de brief van 16 oktober 2023 van de pvp ontvangen. De zorgaanbieder heeft haar standpunt kenbaar gemaakt in de brief van 18 oktober 2023.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op ...Hij is in het verleden een aantal jaren vrijwillig in behandeling geweest bij het .... Ook is klager tweemaal opgenomen geweest met een zorgmachtiging. Sinds 20 oktober 2022 ontvangt klager ambulante verplichte zorg op basis van een zorgmachtiging.

Op 6 januari 2023 heeft de rechtbank Gelderland, locatie Zutphen, een zorgmachtiging verleend tot en met 6 januari 2024, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, het toedienen van medicatie, is toegewezen.

Er is geen artikel 8:9 Wvvgz beslissingsbrief opgemaakt of uitgereikt.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter hoorzitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat, antwoordt hij dat het goed met hem gaat. Hij vertelt dat hij sinds een jaar in behandeling is bij het ... en dat hij tweemaal per maand voor een gesprek en eenmaal per maand voor een depot naar de kliniek komt. Klager vindt dit vreselijk en wil het niet. Het tast zijn eigenwaarde aan om steeds weer op gesprek te moeten komen en prikken te krijgen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij een aantal keren opgenomen is geweest en bekend is in de GGZ. Hij zegt dat het heel goed met hem zal gaan zonder medicatie. Hij zal zich dan weer goed voelen en geen zorgen hebben. Ook kan hij dan weer gaan werken.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij dikker wordt van de medicatie en dat hij na de eerste medicatie drie dagen ziek in bed heeft gelegen. Ook vorig jaar ging het niet beter met medicatie. Zonder medicatie is klager hetzelfde als met medicatie. Op de vraag of klager zelf zijn medisch dossier heeft ingezien, antwoordt hij dat hij dit kortgeleden heeft gedaan. Naar de mening van klager is hierin geen juiste weergave van de contacten met de hulpverleners weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij op zichzelf woont in een eenkamerappartement en zijn eigen leven heeft in de omgeving van zijn familie en vrienden. Hij zegt dat hij nu niet werkt, maar dat hij in een casino wil gaan werken.

Gevraagd naar de medicatie antwoordt klager dat hij zich daar steeds tegen heeft verzet. Hij heeft de medicatie eenmaal niet opgehaald en toen werd hij opgehaald door mw. G. Klager zegt dat zij zelfs haar voet tussen de deur heeft gezet om hem de medicatie te geven, waarbij zij aangaf dat als hij de medicatie niet zou nemen, zij hem zou laten opnemen. Klager weet niet meer wanneer dit vorig jaar precies was. Hij geeft aan dat hij meerdere keren heeft gezegd dat hij de medicatie niet wil, maar geeft ook aan dat hij niet weer van huis wil zijn.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd antwoordt hij dat hij hoopt dat de commissie eruit komt. Het zegt dat hij niet ziek meer is, dus geen zin meer heeft in gesprekken of het krijgen van een depot.

Gevraagd of de pvp nog aanvullingen heeft, antwoordt hij dat er drie scenario's zijn, te weten dat er een zogenaamde 8:9 brief had moeten worden uitgereikt of dat er sprake is van volledig verzet of van ambivalent gedrag. Op grond van alle drie scenario's had de 8:9 procedure gevolgd moeten worden.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting is verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. L. dat zij het meeste feitelijke contact met klager heeft. Zij zegt dat haar in de loop van de tijd wel opgevallen is dat klager zijn depot niet meer wilde, maar dat het haar niet duidelijk was dat hij zich er in deze hoedanigheid tegen verzette. Klager gaf wel aan dat hij klaar was met de zorgmachtiging en dat er dan ook een einde moest komen aan het depot. Dit is opgenomen in de voortgangsrapportage op 11 augustus 2023 en ook in een appbericht aan mw. L. heeft klager dit geuit. Mw. L. zegt dat zij niet heeft meegekregen dat klager stante pede wilde dat het depot stop gezet werd en ook dat klager na einde van de zorgmachtiging het depot niet meer wilde.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. G. dat er op 25 september 2023 een gesprek is geweest met klager, de psychiater en de pvp en dat het depot in dat gesprek aan de orde is geweest. Dit blijkt ook uit de voortgangsrapportage.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. G. dat zij klager in het afgelopen jaar een paar maal thuis niet heeft aangetroffen. In de periode voorafgaand aan de laatste opname vorig jaar was er een melding gekomen dat er een sprake was van een incident en dat klager een kindwagen had gestolen. Klager is toen met behulp van de politie aangehouden. Mw. G. stelt dat zij, in tegenstelling tot hetgeen klager zegt, zich niet kan voorstellen dat zij ooit een voet tussen de deur heeft gezet, maar wel dat zij de deur heeft tegen gehouden.

Gevraagd aan mw. K. naar de periode eind vorig jaar antwoordt zij dat klager stemmen hoorde, maar tijdens de opname meer inzicht kreeg in zijn psychische kwetsbaarheid. Zij herinnert zich niet dat hij toen geen depot zou willen.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank verleende zorgmachtiging van 6 januari 2023 en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg stelt de commissie vast dat niet voldaan is aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

De commissie constateert dat er geen beslissingsbrief aan klager is uitgereikt. Een beslissingsbrief behoort tot de formele vormvoorschriften, zodat de vormen van verplichte zorg duidelijk zijn voor de patiënt. Klager is ambulante in behandeling en uit de stukken en het verhandelde ter zitting blijkt dat klager bij iedere depottoediening, in ieder geval op duidelijke wijze vanaf 11 augustus 2023, mondeling aangeeft de medicatie niet te willen.

Uit de voortgangsrapportage blijkt dat klager in het gesprek van 11 augustus 2023 en in het gesprek van 8 september 2023 duidelijk aan mw. L. aangeeft met medicatie te willen stoppen. Ook op 25 september 2023 herhaalt klager dit in een gesprek met de psychiater. Desondanks krijgt klager tegen zijn zin, zonder dat er een zogenaamde 8:9 Wvvgz beslissingsbrief aan hem is uitgereikt, het depot toegediend.

Op de hoorzitting herhaalt klager dat hij de medicatie en de gesprekken echt niet wil. Verplichte zorg is, zoals hiervoor gesteld, een ultimum remedium. Nu klager telkens aangeeft de medicatie niet te willen, die toch wordt gegeven, omdat er naar het oordeel van aangeklaagde geen sprake zou zijn van verzet, is de commissie van oordeel dat er geen sprake is van vrijwillige zorg en dat aangeklaagde verplichte zorg had moeten aanzeggen in de vorm van een 8:9 Wvvgz beslissingsbrief, te meer omdat klager persisteert in zijn mondeling verzet tegen de medicatie. Daaraan doet niet af dat klager toch steeds het depot heeft geaccepteerd.

Gelet op het ontbreken van de beslissingsbrief is de commissie van oordeel dat de klacht met betrekking tot de zorg in de vorm van het toedienen van medicatie (in de vorm van een depot) op formele gronden gegrond moet worden verklaard.

Nu de klacht op formele gronden gegrond is verklaard, komt de commissie niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van de klacht.

De commissie verklaart de klacht **formeel gegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart: de klacht: **formeel gegrond**

8. Het verzoek tot schadevergoeding

Klager verzoekt de commissie om, indien de klacht geheel of ten dele gegrond wordt verklaard, een schadevergoeding toe te kennen op grond van art. 10:11 Wvvgz vanwege de geleden schade als gevolg van de normovertreding en de gevolgen daarvan. De klager is in de gelegenheid gesteld het verzoek toe te lichten en de zorgaanbieder is in lijn met artikel 10:11 lid 3 Wvvgz gehoord door de commissie.

De commissie heeft geoordeeld dat een procedureregeling is overschreden. Indien de situatie van klager nog voldeed aan de vereisten van verplichte zorg kan het formele gebrek worden geconstateerd en is er in beginsel - bijzondere omstandigheden daargelaten - geen basis voor het toekennen van schadevergoeding. De commissie is niet toegekomen aan een inhoudelijke toetsing van de verplichte zorg, zodat zij alleen een oordeel geeft over de gevolgen van het vormgebrek.

Klager heeft gesteld dat hij als gevolg van het ontbreken van een brief over de verplichte zorg nadeel heeft geleden in de vorm van onzekerheid, spanning en/of frustratie. Daarmee moet aannemelijk worden geacht dat klager door de normschending nadeel heeft geleden in de vorm van spanning of frustratie en onzekerheid over zijn situatie.

De vraag is dan vervolgens of klager aanspraak kan maken op een billijke vergoeding van door hem geleden immateriële schade. De omstandigheden die klager daarvoor heeft aangevoerd en die blijken uit het dossier in combinatie met de mate van onzekerheid die de situatie voor klager teweeg heeft gebracht, brengen de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie constateert dat er sprake is van bijzondere omstandigheden. Er is sprake van ambulante zorg en het had aangeklaagde vanaf 11 augustus 2023 voldoende duidelijk moeten zijn dat klager zich verzette tegen de behandeling: zowel tegen de tweewekelijkse gesprekken als tegen de maandelijkse depotmedicatie. Klager heeft toen ook aangegeven dat hij de pvp heeft ingeschakeld en dat hij van de zorgmachtiging af wil. Dit is herhaald in het gesprek van 8 september 2023, opnieuw in het gesprek op 23 september 2023 en nog een keer op 29 september 2023.

Het gaat dus volgens de commissie om een combinatie van herhaald verzet, de betrokkenheid van de pvp en de verstreken tijdsduur. Dat klager desondanks is verschenen bij de afspraken voor het depot maakt het weliswaar zo dat hij een aandeel heeft gehad in het laten voortbestaan van de onduidelijkheid, maar daarin weegt de commissie de verantwoordelijkheid van aangeklaagde zwaarder dan die van de – relatief kwetsbare – klager.

Gezien het vorenstaande acht de commissie een bedrag aan immateriële schadevergoeding van € 75,00 in dit geval redelijk en billijk.

De commissie oordeelt dat een immateriële schadevergoeding van € 75,00 te betalen door de zorgaanbieder aan klager billijk is.

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. S.J.M. de Neeve, voorzitter,
Dhr. drs. R. Fiddelaar, psychiater,
Mw. Mr. S. Scheimann, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.